

تعیین روایی و پایایی پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش

دکتر ابوالفضل فراهانی^۱، رامین ایرجی نقندر^{۲*}

تاریخ پذیرش: ۹۳/۷/۲۳

تاریخ دریافت: ۹۳/۶/۱۱

چکیده

هدف از انجام این پژوهش تعیین روایی و پایایی پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش بود. جامعه آماری پژوهش را دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه فردوسی مشهد (N=۴۵۰) تشکیل دادند که از بین آنها ۱۸۶ آزمودنی به شکل تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری مورد استفاده پرسشنامه ۱۲ سؤالی اهداف پیشرفته (ریو و همکاران، ۲۰۱۲) بود که دارای ۴ مؤلفه (اهداف تسلط پرهیزی، اهداف عملکرد پرهیزی، اهداف تسلط گرایشی و اهداف عملکرد گرایشی) است. روش امتیازگذاری به سؤال‌ها بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه‌ای (از کاملاً مخالف=۱ تا کاملاً موافق=۵) بود. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه پس از ترجمه توسط اساتید متخصص مدیریت ورزشی مورد تأیید قرار گرفت. روش‌های آماری مورد استفاده، از شاخص‌های توصیفی برای توصیف داده‌ها، آلفای کرونباخ برای تعیین همسانی درونی و تحلیل عاملی تأییدی برای تعیین روایی سازه در نرم افزارهای آماری SPSS و LISREL استفاده شد. یافته‌های پژوهشی نشان دهنده همسانی درونی ($\alpha=0/81$) برای پرسشنامه اهداف پیشرفته بود. در خصوص روایی سازه و بر اساس میزان روابط و T-value، تمامی سؤال‌ها رابطه معناداری با مؤلفه‌ها داشتند و توانستند پیشگوی خوبی برای مؤلفه خود باشند. شاخص‌های نسبت χ^2 به df (۱/۶۳)، $RMSEA=0/066$ و همچنین $RMR=0/057$ ، $GFI=0/92$ ، $AGFI=0/90$ ، $NFI=0/93$ و $CFI=0/97$ هم برازش مدل را تأیید کردند. همچنین در خصوص روابط مؤلفه‌ها با مفهوم اهداف پیشرفته نتایج نشان داد که تمامی مؤلفه‌ها توانستند پیشگوی خوبی برای مفهوم اهداف پیشرفته باشند. در نتیجه روایی درونی و بیرونی مدل "اهداف پیشرفته" مورد تأیید قرار گرفت.

واژگان کلیدی

روایی، پایایی، اهداف پیشرفته، ورزشکار.

۱. استاد مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور

۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور، (نویسنده مسوول)

مقدمه

یکی از جدیدترین رویکردهایی که در زمینه انگیزه پیشرفت، مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته است، هدف پیشرفت می‌باشد که در آن متغیرهای هدف و هدف‌گرایی نقش محوری دارند. هدف پیشرفت ادراک فراگیر از چرایی تلاش در موقعیت‌های پیشرفت را مورد بحث قرار می‌دهد و بر این عقیده است که هدف‌گرایی را نمی‌توان با اهداف رفتاری خاصی که افراد انتخاب می‌کنند یکسان دانست (جوکار، ۱۳۸۴). نظریه دست‌یابی به هدف به عنوان یکی از مؤثرترین رویکردها در حوزه انگیزش مطرح می‌باشد و تأثیرات انگیزشی مهمی در زمینه یادگیری و عملکرد ورزشکار می‌تواند ایفا کند (پرینتریچ^۱، ۲۰۰۲). بر طبق گفته الیوت^۲ (۲۰۰۵) دست‌یابی به هدف یکی از ساختارهای اصلی و مهم در پژوهش‌های انگیزشی محسوب می‌شود که بیش از ۲۰ سال قدمت دارد. پژوهشگران بر این باورند که نظریه دست‌یابی به هدف یکی از بهترین نظریه‌های انگیزش در روانشناسی ورزش است. در طی دو دهه اخیر، تئوری دست‌یابی به هدف پیشرفت چشم‌گیری داشته و به یکی از چارچوب‌های عمده نظری برای درک انگیزه موفقیت در ورزش تبدیل شده و بر آن است تا توانایی و قصد اصلی افراد از دستاوردهایشان را به نمایش بگذارد (ایرجی نقندر و همکاران، ۱۳۹۲). جهت‌گیری هدف شامل یک الگوی مسنجم و یکپارچه از باورها، اسناد و هیجان‌های فرد است که مقاصد رفتاری را مشخص کرده و موجب می‌شود تا نسبت به برخی از موقعیت‌ها گرایش بیشتری داشته و در آن موقعیت‌ها عملکردی خاص داشته باشد (جوکار و همکاران، ۱۳۸۵). پیپچن^۳ و همکاران (۲۰۱۲) با بررسی ۴۱۰ فوتبالیست در انگلستان رابطه مثبتی را بین جو انگیزشی و دست‌یابی به اهداف عملکردی

گزارش کرد. پژوهشگران بر این عقیده‌اند که انگیزش یکی از مهمترین عوامل جهت‌دستیابی به اهداف می‌باشد. انگیزش پیشرفت در محیط‌های ورزشی به تلاش جهت کسب موفقیت و استقامت در مقابل شکست و همچنین تجربه غرور در موفقیت گفته می‌شود (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۱). ایرجی و همکاران (۱۳۹۲) به این نتیجه رسیدند که بین جو انگیزشی مربیان با دست‌یابی به اهداف ورزشکاران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین فراهانی و همکاران (۱۳۹۱) رابطه ای منفی بین نیازهای انگیزشی و میزان تحلیل رفتگی گزارش کردند.

با این حال ورزشکاران می‌توانند مهارت یا توانایی را از طریق دو راه مختلف تفسیر کنند، این نظریه متضمن دو حالت غالب در تحقق هدف، یعنی تسلط (تلاش) و عملکرد (اجرا) است که در پاسخ‌های شناختی و عاطفی رفتار انگیزشی افراد ضروری می‌باشد (ایرجی نقندر و همکاران، ۱۳۹۲). برای ارزیابی اهداف در ورزش، پژوهشگران چنین بیان می‌دارند که تسلط و عملکرد جزء مهم‌ترین جنبه‌های آن می‌باشد (دودا و همکاران^۴، ۱۹۹۱). در اهداف تسلط، فرد به دنبال تکوین شایستگی‌های خود در یک تکلیف و یا فهم بیشتر از موضوعی خاص است که در این نوع جهت‌گیری یادگیری و ارتقاء از طریق تلاش و کوشش ذاتاً برای فرد ارزشمند می‌باشد. از طرفی دیگر در اهداف عملکرد، فرد به نمایش توانایی‌های خود علاقه‌مند بوده و برتری یافتن نسبت به سایر افراد با استفاده از کمترین تلاش و رقابت، جزء نگرانی‌های مهم فرد به شمار می‌روند. در این نوع جهت‌گیری اثبات توانایی‌های خود نسبت به دیگران و دوری جستن از قضاوت‌های نامطلوب دیگران جزء اهداف اصلی فرد به شمار می‌رود (جوکار، ۱۳۸۴). هر کدام از این اهداف در قالب دو نوع جهت‌گیری تفکیک

1. Pintrich
2. Elliot
3. Pepijn et al

پاپایوانو و همکاران^۶ (۲۰۰۸) اذعان داشتند که اهداف تسلط بر رضایتمندی ورزشکاران در ورزش اثرگذار است. وانده^۷ (۲۰۱۱) در پژوهشی بر روی ورزشکاران رشته تنیس اظهار داشت بازیکنانی که دارای جهت گیری تسلط هستند، ارزیابی مثبتی از توانایی‌های خود دارند. بر طبق گفته مالته^۸ (۲۰۱۲) اهداف تسلط به تلاش برای بهبود شایستگی‌ها و توانایی‌های خود گفته می‌شود. از سویی دیگر کسانی که به دنبال اهداف عملکرد هستند در ظاهر به طور نسبی بر روی دیگران تمرکز دارند.

ایرجی نقندر و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی به اعتباریابی پرسشنامه دست‌یابی به هدف ساخته سین و همکاران (۲۰۰۸) بر روی ۲۱۰ نفر از جانبازان و معلولان ورزشکار استان خراسان رضوی پرداختند و با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی ساختار عاملی پرسشنامه را تأیید نمودند. همچنین پایایی پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ($\alpha=0/82$) گزارش دادند. نتایج پژوهش کیندی و همکاران^۹ (۲۰۰۵) در کشور هنگ‌کنگ که بر روی ۱۲۳۵ ورزشکار مرد و زن با استفاده از پرسشنامه جهت‌گیری هدفی^{۱۰} (TEOSQ) دودا^{۱۱} (۱۹۹۲) انجام شد حاکی از آن بود که پایایی مؤلفه‌های جهت‌گیری تسلط و اجرا را به ترتیب ($\alpha=0/80$) و ($\alpha=0/87$) می‌باشد. سین و همکاران (۲۰۰۸) با بررسی ۱۶۷۵ مرد و زن ورزشکار در کشور آمریکا به ساخت پرسشنامه ۱۲ سؤالی دست‌یابی به هدف پرداختند و با استفاده از مدل یابی معادلات ساختاری برازندگی مدل را تأیید کردند. همچنین پایایی عامل‌های عملکرد و تسلط را به ترتیب ($\alpha=0/78$) و ($\alpha=0/88$) گزارش کردند. آندریو^{۱۲} (۲۰۱۱) در پژوهشی با استفاده از

شده‌اند که عبارتند از گرایشی^۱ و پرهیزی^۲. در جهت‌گیری گرایشی فرد به دنبال آن است تا اهدافی را که در جامعه هنجار شایستگی است را دنبال کنند اما در جهت‌گیری پرهیزی فرد تنها برای پرهیز از شکست تلاش می‌نماید (حسینی و لطیفیان، ۱۳۸۵).

نتایج پژوهش‌های مختلف حاکی از آن است که جهت‌گیری تسلط با انطباق روانی مثبت و پاسخ‌های رفتاری در ورزشکاران جوان همراه است (روبرتز^۳، ۲۰۰۱). ورزشکاران در جهت‌گیری تسلط، سطح بالایی از لذت بردن را گزارش کرده‌اند و به استفاده از مهارت‌های مقابله‌ای انطباقی در زمانی که با وظایف دشوار مواجه هستند پرداخته‌اند. در مقابل ورزشکارانی که از سطح بالایی از جهت‌گیری عملکرد برخوردار هستند به طور کلی خصوصیات روانی و رفتاری مثبت در آنها کمتر است، هر چند که ورزشکاران ممکن است در هر دو جهت‌یابی، سطح بالایی از بازدهی را نشان دهند (سین و همکاران^۴، ۲۰۰۸). وقتی که ورزشکاران اهداف تسلط جویی دارند در کمک کردن به یکدیگر به منظور رسیدن به پیشرفت فردی، علاقه بیشتری را از خود نشان می‌دهند و در فضای رقابتی بر احترام و انصاف تأکید می‌ورزند؛ از سویی دیگر ورزشکارانی که دارای اهداف عملکردی می‌باشند احساس صلاحیت داشتن و موفقیت از مقایسه هنجاری با دیگران به وجود می‌آید و موفق بودن نسبت به دیگران بر سایر مسائلی همچون عدالت و انصاف ارجحیت دارد (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۰). اسمیت و همکاران^۵ (۲۰۰۵) به این نتیجه رسیدند ورزشکارانی که اهداف تکلیف‌گرای (تسلط جویی) بالا داشتند، جو انگیزشی مهارتی را به خوبی درک نمودند و از عملکرد فردی و تیمی خود رضایت داشتند.

6. Papaioannou et al

7. Van de

8. Malte

9. Cindy et al

10. Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire

11. Duda

12. Andrew

1. Avoidance

2. Approach

3. Roberts

4. Sean et al

5. Smith et al

شناسایی شده است، با الگوهای شناسایی شده توسط آن ابزار در جوامع دیگر برازش^۵ دارد. با توجه به اینکه ترجمه پرسشنامه‌ها ممکن است به تغییر واژه‌های اصلی آن منجر شود و یا اینکه به لحاظ فرهنگی دستخوش تغییر قرار گیرد، لذا در این پژوهش پژوهشگر به دنبال پاسخ به این پرسش است که آیا ترجمه فارسی پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش به لحاظ ساختار عاملی روایی و پایایی مطلوبی دارد؟

روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر جمع آوری داده‌ها توصیفی و به طور مشخص متکی بر مدل اندازه‌گیری {مدل معادلات ساختاری^۶ (SEM)} مبتنی بر کوواریانس می‌باشد که به صورت میدانی اجرا شده است. جامعه آماری این پژوهش را دانشجویان رشته تربیت بدنی دانشگاه فردوسی مشهد (N=۴۵۰) تشکیل دادند. بر پایه پیشنهاد بنتلر و چو^۷ (۱۹۸۸) و جیمز استیونس^۸ در نظر گرفتن ۱۵ نمونه برای هر متغیر پیش بین در تحلیل رگرسیون چند متغیره با روش کمترین مجذورات استاندارد، یک قاعده سر انگشتی خوب به شمار می‌رود، لذا چون معادلات ساختاری در برخی از جنبه‌ها کاملاً مرتبط با رگرسیون چند متغیره می‌باشد، تعداد ۱۵ نمونه به ازای هر سؤال پرسشنامه در معادلات ساختاری غیر منطقی نمی‌باشد (هومن، ۱۳۸۸). در این پژوهش با توجه به اینکه پرسشنامه از ۱۲ سؤال تشکیل شده است، لذا پژوهشگر تعداد ۱۸۶ نمونه برای این پژوهش انتخاب نمود که به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند.

به منظور مدیریت داده‌های پرت، با توجه به اینکه تعداد موارد گمشده بسیار اندک (کمتر از ۵٪) بود یکی از

پرسشنامه جهت‌گیری هدف را برتر^۱ (۱۹۹۸) پایایی مؤلفه‌های وظیفه و کار را به ترتیب ($\alpha=0/82$) و ($\alpha=0/87$) اعلام نمود. ریو و همکاران^۲ (۲۰۱۲) در پژوهشی بر روی ۲۷۰ نفر از دانشجویان تربیت بدنی به ساخت پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش پرداختند که در نهایت پرسشنامه‌ای ۱۲ سؤالی و متشکل از ۴ خرده مقیاس با تأیید مدل ساختاری طراحی شد و نتایج شاخص‌های برازش نشان داد که تمامی مؤلفه‌ها می‌توانند در مدل ساختاری پرسشنامه مجتمع شوند.

در بسیاری از پژوهش‌هایی که با استفاده از پرسشنامه و به روش میدانی به انجام می‌رسند مشاهده می‌شود که طراحی و تعیین روایی و پایایی ابزار جمع آوری داده‌ها، زمان‌بر و پرهزینه می‌باشد؛ لذا چنانچه ابزاری موجود باشد که دارای روایی و پایایی تأیید شده باشد، سبب تسریع انجام پژوهش‌ها و همچنین کاهش هزینه‌های اجرای پژوهش می‌شود. در زمینه اهداف پیشرفته، داشتن ابزاری معتبر و قابل اعتماد که بومی‌سازی شده و روان‌سنجی آن در جامعه ایرانی مورد تأیید قرار گرفته باشد کمک بسیار بزرگی را به شناسایی عوامل تعیین کننده مؤثر در اهداف ورزشکاران خواهد نمود؛ لذا نبود یک ابزار اندازه‌گیری مناسب به منظور سنجش اهداف پیشرفته در ورزش که قابلیت اطمینان و اعتبار قابل قبولی داشته باشد، برای آن دسته از پژوهشگرانی که به اهداف و نیازهای ورزشکاران اهمیت ویژه‌ای می‌دهند، ضروری است. ترجمه، انطباق^۳ و هنجاریابی ابزارهای استاندارد، فرصت سودمندی برای آزمون کاربرد پذیری ابزارها در جوامع دیگر فراهم می‌آورد. یک گام اساسی در اثبات کاربرد پذیری یک ابزار در جوامع دیگر آزمون این مسئله است که آیا الگوی مشکلات همانندی^۴ که به وسیله ابزار در یک جامعه

5. Fit

6. Structural Equation Model

7. Bentler & Chou

8. James Stevens

1. Robertes

2. Riou et al

3. Adaptation

4. Co – occurring

میزان رابطه و T-Value برای بیان بسط مدل خطی کلی^۷ (GLM) به منظور تعیین روایی سازه^۸ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای آماری (SPSS) و (LISREL) در سطح معناداری $P \leq 0/05$ انجام شد.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی حاصل از این پژوهش نشان داد از مجموع ۱۸۶ پاسخ دهنده‌ای که در این پژوهش شرکت کردند ۱۱۸ نفر (۶۳/۴٪) مرد و ۶۸ نفر (۳۶/۶٪) زن بودند. نتایج نشان داد که ۱۳۵ نفر (۷۲/۶٪) مجرد و ۵۱ نفر (۲۷/۴٪) متأهل می‌باشند. میانگین سنی پاسخ دهندگان $28/17 \pm 6/44$ بود. بر اساس یافته‌های پژوهش، ۱۴۰ نفر (۷۵/۳٪) در مقطع لیسانس، ۲۹ نفر (۱۵/۶٪) در مقطع فوق لیسانس و ۱۷ نفر (۹/۱٪) در مقطع دکتری بودند. همچنین ۱۰۷ نفر (۵۷/۵٪) از دانشجویان در رشته‌های تیمی و ۷۹ نفر (۴۲/۵٪) در رشته‌های انفرادی مشغول فعالیت ورزشی بودند. در نهایت میانگین سابقه ورزشی پاسخ دهندگان $8/83 \pm 5/73$ بود.

با توجه به نتایج جدول ۱، همسانی درونی پرسشنامه اهداف پیشرفته ($\alpha=0/81$) است. همچنین همسانی درونی مؤلفه‌های اهداف تسلط پرهیزی ($\alpha=0/73$) و اهداف عملکرد پرهیزی ($\alpha=0/74$) اهداف تسلط گرایشی ($\alpha=0/77$) و اهداف عملکرد گرایشی ($\alpha=0/75$) بوده که نشان از همسانی درونی مطلوب پرسشنامه می‌باشد.

روش‌های پیش تجربی مورد استفاده قرار گرفت و آن عبارت بود از جایگزین ساختن داده‌های گمشده با میانگین متغیر مربوطه.

به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه اهداف پیشرفته ساخته ریو و همکاران^۱ (۲۰۱۲) که مشتمل بر ۱۲ سؤال بوده و دارای چهار عامل "اهداف تسلط پرهیزی"^۲ (سؤال‌های ۱، ۲، ۳)، "اهداف عملکرد پرهیزی"^۳ (سؤال‌های ۴، ۵، ۶)، "اهداف تسلط گرایشی"^۴ (سؤال‌های ۷، ۸، ۹) و "اهداف عملکرد گرایشی"^۵ (سؤال‌های ۱۰، ۱۱، ۱۲) است، استفاده شد. پرسشنامه از نوع پاسخ بسته بوده و مقیاس اندازه‌گیری سؤال‌ها لیکرت می‌باشد. سؤال‌ها پنج گزینه‌ای و شامل گزینه‌های کاملاً مخالف، مخالف، بدون نظر، موافق و کاملاً موافق و روش امتیاز گذاری به سؤال‌ها به ترتیب ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ می‌باشد. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با استفاده از روش استاندارد ترجمه- باز ترجمه تعیین گردید. بدین صورت که ابتدا پرسشنامه توسط متخصصین زبان انگلیسی به فارسی ترجمه و بعد از آن دوباره به انگلیسی برگردانده شد. سپس با تطبیق متون ترجمه شده و متن اصلی، پرسشنامه نهایی تدوین و در اختیار ۱۰ تن از اساتید متخصص مدیریت و روانشناسی ورزش قرار گرفت و با اعمال نظرات اصلاحی آنها در نهایت پرسشنامه نهایی تدوین و تنظیم گردید و در بین نمونه آماری توزیع شد.

جهت توصیف آماری داده‌ها از شاخص‌های توصیفی و به منظور تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌های تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ برای تعیین همسانی درونی پرسشنامه و خرده مقیاس‌ها (مؤلفه‌ها) و از تحلیل عاملی تأییدی^۶ (CFA) مبتنی بر مدل معادلات ساختاری بر اساس

1. Riou et al
2. Mastery-Approach Goal
3. Performance-Approach Goal
4. Mastery-Avoidance Goal
5. Performance-Avoidance Goal
6. Confirmatory factor analysis

7. General Leaner Model
8. Construct Validity

جدول ۱. نتایج همسانی درونی پرسشنامه اهداف پیشرفته

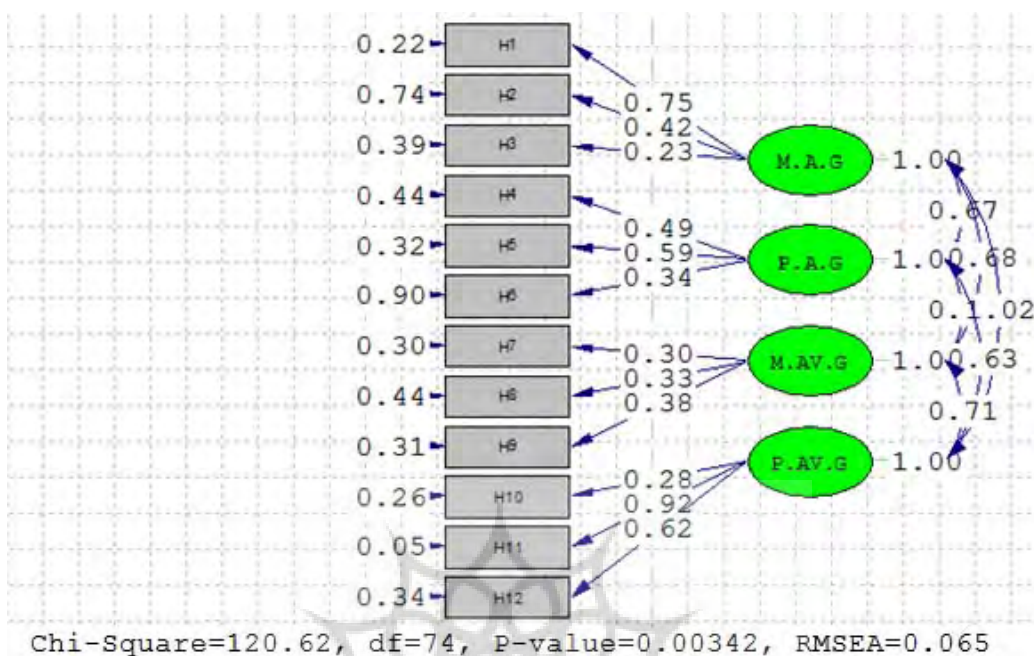
ردیف	متغیرها	تعداد سؤال‌ها	مقدار آلفا
۱	اهداف پیشرفته	۱۲	۰/۸۱
۲	اهداف تسلط پرهیزی	۳	۰/۷۳
۳	اهداف عملکرد پرهیزی	۳	۰/۷۴
۴	اهداف تسلط گرایشی	۳	۰/۷۷
۵	اهداف عملکرد گرایشی	۳	۰/۷۵

با توجه به نتایج جدول ۲ و شکل ۱، مشخص می‌شود که تمامی رابطه‌های سؤال‌های (۱، ۲، ۳) با مؤلفه اهداف تسلط پرهیزی، سؤال‌های (۴، ۵، ۶) با مؤلفه اهداف عملکرد

پرهیزی، سؤال‌های (۷، ۸، ۹) با اهداف تسلط گرایشی و سؤال‌های (۱۰، ۱۱، ۱۲) با اهداف عملکرد گرایشی معنادار است

جدول ۲. ارتباط بین شاخص‌ها با مؤلفه‌های پرسشنامه اهداف پیشرفته

ردیف	شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بار عاملی	واریانس خطا	ضریب تعیین	T-value	نتیجه
۱	سؤال ۱	اهداف	۰/۷۵	۰/۲۲	۰/۷۲	۱۲/۶۴	تأیید
۲	سؤال ۲	تسلط	۰/۴۲	۰/۷۴	۰/۱۹	۶/۱	تأیید
۳	سؤال ۳	پرهیزی	۰/۲۳	۰/۳۹	۰/۱۲	۴/۶۸	تأیید
۴	سؤال ۴	اهداف	۰/۴۹	۰/۴۴	۰/۳۵	۷/۱۷	تأیید
۵	سؤال ۵	عملکرد	۰/۵۹	۰/۳۲	۰/۵۱	۸/۳۹	تأیید
۶	سؤال ۶	پرهیزی	۰/۳۴	۰/۹۰	۰/۱۲	۴/۰۱	تأیید
۷	سؤال ۷	اهداف	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۲۳	۵/۵	تأیید
۸	سؤال ۸	تسلط	۰/۳۳	۰/۴۴	۰/۲	۵/۰۴	تأیید
۹	سؤال ۹	گرایشی	۰/۳۸	۰/۳۱	۰/۳۲	۶/۳۴	تأیید
۱۰	سؤال ۱۰	اهداف	۰/۲۸	۰/۲۶	۰/۲۳	۶/۸۶	تأیید
۱۱	سؤال ۱۱	عملکرد	۰/۹۲	۰/۰۴۵	۰/۹۵	۱۷/۴۷	تأیید
۱۲	سؤال ۱۲	گرایشی	۰/۶۲	۰/۳۴	۰/۵۴	۱۱/۴	تأیید

شکل ۱. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول: بار عاملی و واریانس خطای مدل اندازه گیری پرسشنامه

با توجه به نتایج بار عاملی^۱ و T-Value حاصل از جدول ۳، بین تمامی مؤلفه‌ها با هم؛ اهداف تسلط پرهیزی با اهداف عملکرد پرهیزی (PC=۰/۶۷، T-Value=۸/۰۵)، اهداف تسلط پرهیزی با اهداف تسلط گرایشی (PC=۰/۶۸، T-Value=۶/۸۵)، اهداف تسلط پرهیزی با اهداف عملکرد گرایشی (PC=۱/۰۲، T-Value=۲۴/۵۱)، اهداف عملکرد پرهیزی با اهداف تسلط پرهیزی (PC=۰/۵۶، T-Value=۴/۹) و اهداف تسلط گرایشی با اهداف عملکرد گرایشی (PC=۰/۷۱، T-Value=۸/۷۶) رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۳. ارتباط بین مؤلفه‌های پرسشنامه اهداف پیشرفته

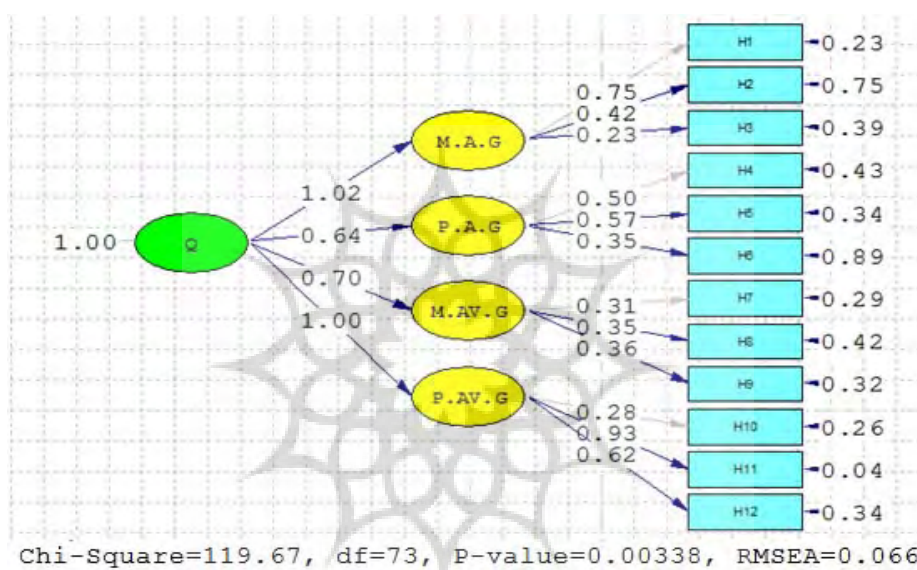
ردیف	مؤلفه‌ها	اهداف تسلط پرهیزی	اهداف عملکرد پرهیزی	اهداف تسلط گرایشی	اهداف عملکرد گرایشی
۱	اهداف تسلط پرهیزی		۰/۶۷	۰/۶۸	۱/۰۲
		T-Value	۸/۰۵	۶/۸۵	۲۴/۵۱
۲	اهداف عملکرد پرهیزی			۰/۵۶	۰/۶۳
		T-Value		۴/۹	۸/۸۱
۳	اهداف تسلط گرایشی				۰/۷۱
		T-Value			۸/۷۶

تعیین روایی و پایایی پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش

بر اساس میزان رابطه و T-Value، مؤلفه‌های ۴ گانه با مفهوم اهداف پیشرفته قید شده در جدول ۴ و شکل ۲، مشخص می‌شود که تمامی رابطه‌ها دال بر رابطه بین هر مؤلفه با مقیاس اهداف پیشرفته مورد تأیید است.

جدول ۴. رابطه بین مؤلفه‌ها با مفهوم اهداف پیشرفته

ردیف	مؤلفه‌ها	مفهوم	بار عاملی	خطای استاندارد	ضریب تعیین	T-Value	نتیجه
۱	اهداف تسلط پرهیزی	اهداف پیشرفته	۱/۰۲	-۰/۰۴۴	۱/۰۴	۱۳/۷۵	تأیید
۲	اهداف عملکرد پرهیزی		۰/۶۴	۰/۵۹	۰/۴۱	۵/۵۹	تأیید
۳	اهداف تسلط گرایشی		۰/۷۰	۰/۵۱	۰/۴۹	۴/۹۹	تأیید
۴	اهداف عملکرد گرایشی		۱	۰/۰۴۶	۱/۰۰	۶/۶۶	تأیید

شکل ۲. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم: بار عاملی و واریانس خطای مدل ساختاری پرسشنامه

آزمون خوبی (نیکویی) برازش^۱ در آزمون خوبی برازش، تناسب مجموعه داده‌ها بررسی می‌شود که با توجه به جدول ۵، نسبت χ^2 به df (۱/۶۳) و ریشه میانگین مجذور خطای تقریبی (RMSEA)^۲ که برابر با ۰/۰۶۶ می‌باشد، بنابراین مدل ساختاری از برازش لازم برخوردار است. همچنین شاخص‌های $RMR^3=0.057$ ، $CFI^4=0.97$ ، $NFI^5=0.93$ ، $AGFI^6=0.90$ ، $GFI^7=0.92$

جدول ۵. مقادیر شاخص‌های آزمون خوبی برازش

متغیر	df / χ^2	RMSEA	RMR	GFI	AGFI	NFI	CFI
اهداف	۱/۶۳	۰/۰۶۶	۰/۰۵۷	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۹۳	۰/۹۷
پیشرفته							

6. Normed Fit Index
7. Comparative Fit Index

1. Goodness of Fit statistic
2. Root mean square Error of Approximation
3. Root Mean Square Residual
4. Goodness of Fit Index
5. Adjusted Goodness of Fit

بحث و نتیجه گیری

عدم وجود یک ابزار اندازه گیری مناسب به منظور ارزیابی اهداف پیشرفته ورزشکاران در محیط‌های ورزشی که قابلیت اطمینان و اعتبار قابل قبولی داشته باشد خصوصاً برای استفاده در محیط‌های ورزشی کشور ایران، برای کسانی که به این ویژگی‌ها اهمیت خاصی می‌دهند، مهم می‌باشد؛ لذا هدف از انجام این پژوهش تعیین روایی و پایایی پرسشنامه اهداف پیشرفته به طور خاص در حوزه ورزش بود که شاخص‌ها و عامل‌هایی قابل اعتماد و معتبر داشته باشد. در این راستا بورنز و گرو^۱ (۱۹۹۹) بیان می‌دارد، از آنجا که اساس و مبنای انجام هر پژوهشی استفاده از ابزارهای اندازه گیری معتبر و پایا می‌باشد و توضیح و تفسیر نتایج پژوهش به اعتبار ابزار به کار گرفته شده بستگی دارد، پژوهشگران نیز باید از اعتبار ابزارها مطمئن باشند. مهم‌ترین و ضروری‌ترین مرحله در تعیین روایی پرسشنامه‌های با زمینه فرهنگی متفاوت، تعیین روایی سازه پرسشنامه است و در این زمینه تحلیل عاملی تأییدی بهترین ابزار در این مرحله می‌باشد. بر طبق گفته باربارا و ویلیام^۲ (۲۰۰۵) در تحلیل عاملی تأییدی، الگوهای نظری خاصی با هم مقایسه می‌شوند و در واقع یک روش مفید و سودمند برای بازننگری ابزارهای مناسب جهت انجام پژوهش‌ها است.

در این پژوهش برای تعیین روایی صوری و محتوایی پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش از روش استاندارد ترجمه و باز ترجمه و همچنین استفاده از نظر متخصصان استفاده شد و در نهایت پس از انجام اصلاحات پیشنهادی، پرسشنامه نهایی تدوین گردید. بانویل و همکاران^۳ (۲۰۰۰) اذعان دارند که این روش برای استفاده از ابزارهای خارجی با بستر فرهنگی متفاوت، روشی مناسب و قابل قبول است.

در تعیین همسانی درونی پرسشنامه اهداف پیشرفته، ضریب آلفای کرونباخ به عنوان شاخص همسانی درونی کل سؤال‌ها برابر $(\alpha=0/81)$ بود که نشان می‌دهد فقط ۱۹ درصد واریانس نمرات در اثر خطای اندازه‌گیری بوده است. همچنین همسانی درونی مؤلفه‌های اهداف تسلط پرهیزی $(\alpha=0/73)$ ، اهداف عملکرد پرهیزی $(\alpha=0/74)$ ، اهداف تسلط گرایشی $(\alpha=0/77)$ و اهداف عملکرد گرایشی $(\alpha=0/75)$ بود که مشخص می‌شود مؤلفه اهداف تسلط گرایشی از همسانی درونی بالاتری برخوردار می‌باشد و با نتایج پژوهش ریو و همکاران (۲۰۱۲) و سین و همکاران (۲۰۰۸) همخوانی دارد. بدین ترتیب، همسانی درونی هر چهار مؤلفه بالاتر از حد نصاب $(0/70)$ می‌باشد که نشان می‌دهد در سطح مطلوبی بوده، بنابراین خطای اندازه‌گیری در حداقل میزان بوده است. این نتایج بیانگر آن است که پرسشنامه اهداف پیشرفته ابزار معتبری است که به پژوهشگران مدیریت ورزشی، در ارزیابی اهداف ورزشکاران کمک خواهد کرد. مؤلفه‌هایی مشابه با مؤلفه‌های پژوهش حاضر در پژوهش‌های دیگری مورد سنجش قرار گرفته است، که در این راستا ریو و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهشی پایایی مؤلفه‌های اهداف تسلط پرهیزی $(\alpha=0/73)$ ، اهداف عملکرد پرهیزی $(\alpha=0/74)$ ، اهداف تسلط گرایشی $(\alpha=0/77)$ و اهداف عملکرد گرایشی $(\alpha=0/75)$ به دست آوردند. کیندی و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهشی پایایی مؤلفه‌های جهت‌گیری تسلط و عملکرد را به ترتیب $0/80$ و $0/87$ اعلام نمودند. در پژوهشی دیگر، جیمس و همکاران (۲۰۱۰) در بررسی ۴۰ فوتبالیست مرد پایایی عامل‌های تسلط و اجرا را به ترتیب $0/82$ و $0/74$ گزارش نمودند. آندریو (۲۰۱۱) در پژوهشی با استفاده از پرسشنامه جهت‌گیری هدف رابرتز^۴ (۱۹۹۸) پایایی مؤلفه‌های وظیفه و کار را به ترتیب $0/82$ و $0/87$ گزارش نمود.

1. Burns & Grove
2. Barbara & William
3. Banville et al

در خصوص روایی سازه پرسشنامه و قدرت پیشگویی سؤال‌ها، نتایج مقادیر T-Value و هم‌منظور میزان رابطه‌ها در تحلیل عاملی تأییدی نشان دادند که هر ۱۲ سؤال به خوبی توانستند پیشگویی معناداری ($T\text{-Value}=\pm 1/96$) برای مؤلفه‌های خود باشند. بنابراین تمامی سؤال‌ها موجب تأیید ساختار نظری پرسشنامه اهداف پیشرفته شده که با نتایج پژوهش ریو و همکاران (۲۰۱۲) همخوانی دارد. در نتیجه با مقادیر (T-Value) مشخص شده برای سؤال‌ها، روایی بیرونی و مقادیر برآورد "رابطه" روایی درونی سؤال‌ها مورد تأیید قرار می‌گیرد.

با آزمون فرض ارتباط بین مؤلفه‌های اهداف پیشرفته، مشخص شد که تمامی رابطه‌ها معنادار می‌باشد. بین اهداف تسلط پرهیزی با اهداف عملکرد پرهیزی ($T\text{-Value}=8/05$)، اهداف تسلط پرهیزی با اهداف تسلط گرایشی ($PC=0/67$ ، $T\text{-Value}=6/85$)، اهداف تسلط پرهیزی با اهداف عملکرد گرایشی ($T\text{-Value}=24/51$)، اهداف عملکرد پرهیزی با اهداف تسلط گرایشی ($PC=1/02$)، اهداف عملکرد پرهیزی با اهداف تسلط گرایشی ($PC=0/56$ ، $T\text{-Value}=4/9$)، اهداف عملکرد پرهیزی با اهداف تسلط گرایشی ($T\text{-Value}=8/81$)، اهداف عملکرد گرایشی با اهداف تسلط گرایشی ($PC=0/63$) و اهداف تسلط گرایشی با اهداف عملکرد گرایشی ($PC=0/71$ ، $T\text{-Value}=8/76$) رابطه معناداری وجود دارد. بنابراین با توجه به مقادیر بار عاملی و T-value مرتبط با روابط بین چهار مؤلفه اهداف پیشرفته، روایی درونی و بیرونی آنها تأیید می‌شود.

با توجه به اینکه مدل کامل معادلات ساختاری شامل دو متغیر مکنون^۱ و آشکار^۲ است، لذا پارامترهای مدل باید از طریق پیوند بین واریانس‌ها و کوواریانس‌های متغیرهای مشاهده شده برآورد شده و مناسب و کفایت روان‌سنجی اندازه‌ها در تحلیل، آزمون گردد که بدین منظور نتایج آزمون خوبی برازش برای پرسشنامه اهداف پیشرفته در

تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که شاخص نسبت X^2 به df برابر با ۱/۶۳ و ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) برابر با ۰/۰۶۶ می‌باشد که می‌توان گفت مدل اهداف پیشرفته با چهار مؤلفه از برازش خوبی در سطح جامعه برخوردار است. همچنین مقادیر شاخص واریانس باقیمانده و کوواریانس $RMR=0/057$ ، شاخص برازندگی برای ارزیابی مقدار نسبی واریانس و کوواریانس $GFI=0/97$ ، شاخص تعدیل شده برازندگی $AGFI=0/90$ ، شاخص برازندگی نرم شده برای مقایسه مدل مورد نظر با مدل بدون رابطه‌هایش $NFI=1/00$ و شاخص برازندگی تطبیقی $CFI=0/98$ برازش مدل را تأیید کردند که با نتایج پژوهش ریو و همکاران (۲۰۱۲) همخوانی دارد. هو و بتلر^۳ (۱۹۹۹) اظهار دارند که شاخص‌های چندگانه، ارزیابی جامعی از برازش مدل را ارائه می‌دهند. لذا با توجه به این نتایج مشخص می‌شود که تمام مؤلفه‌های پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزشکاران مختلف و با فرهنگ‌های متفاوت می‌توانند به عنوان یک مدل نیز مجتمع شوند.

در بررسی ارتباط مؤلفه‌ها با مفهوم اهداف پیشرفته، نتایج نشان داد که تمامی مؤلفه‌ها؛ اهداف تسلط پرهیزی ($PC=1/02$ ، $T\text{-Value}=13/75$)، اهداف عملکرد پرهیزی ($PC=0/64$ ، $T\text{-Value}=5/59$)، اهداف گرایشی ($PC=0/70$ ، $T\text{-Value}=4/99$)، اهداف عملکرد گرایشی ($PC=1/00$ ، $T\text{-Value}=6/66$) با مفهوم اهداف پیشرفته معنی‌دار می‌باشد که با نتایج پژوهش ریو و همکاران (۲۰۱۲) همخوانی دارد. بنابراین هر چهار مؤلفه توانسته‌اند پیشگویی خوبی برای مفهوم کلی "اهداف پیشرفته در ورزش" باشند. در نتیجه روایی درونی و روایی بیرونی مدل مفهومی (اهداف پیشرفته در ورزش) مورد تأیید قرار می‌گیرد.

در نهایت با توجه به یافته‌های حاصل از این پژوهش، پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش ابزاری قابل اطمینان و

1. Latent
2. Manifest

عنوان پرسشنامه‌ای مطلوب و مناسب در سایر حوزه‌های مختلف ورزشی از آن استفاده نمایند.

معتبری بوده که می‌توان برای ارزیابی اهداف دانشجویان ورزشکار از آن استفاده نمود و نتایج پایا و باثباتی هم به دست آورد. به عبارتی دیگر، داده‌های جمع آوری شده از طریق این پرسشنامه، اطلاعات معتبری در خصوص اهداف پیشرفته ورزشکاران فراهم می‌آورد. همچنین پژوهشگران حوزه مدیریت و روان‌شناسی ورزش می‌توانند از پرسشنامه اهداف پیشرفته در ورزش بر مبنای مدل چهار مؤلفه‌ای، به

منابع

- ایرجی نقندر، رامین. پورسلطانی زرنندی، حسین. هادوی، فریده. (۱۳۹۲) تعیین روایی و پایایی پرسشنامه دست یابی به هدف در جانبازان و معلولان ورزشکار استان خراسان رضوی. نشریه طب جانباز، شماره ۲۱، صص ۴۳-۳۴.
- ایرجی نقندر، رامین؛ مشیری، کیوان؛ خبیری، محمد. (۱۳۹۲). تعیین مدل معادلات ساختاری ارتباط بین جو انگیزشی مربیان با دست‌یابی به هدف فوتبالیست‌های باشگاه‌های استعدادیابی شهر مشهد، مطالعات مدیریت ورزشی، در دست چاپ.
- جوکار، بهرام. (۱۳۸۴). بررسی رابطه هدف‌گرایی و خودتنظیمی در دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی دانشگاه شیراز. مجله علوم اجتماعی و انسانی شیراز، دوره ۲۲، شماره ۴، صص ۷۱-۵۶.
- جوکار، بهرام. لطیفیان، مرتضی. (۱۳۸۵). رابطه ابعاد هویت و جهت‌گیری هدف در گروهی از دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی شهرستان‌های شیراز و یاسوج. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره ۲۵، شماره ۴، صص ۴۶-۲۷.
- حسینی، فریده السادات. لطیفیان، مرتضی. (۱۳۸۸). پیش‌بینی جهت‌گیری هدف با استفاده از پنج عامل بزرگ شخصیت در میان دانشجویان دانشگاه شیراز، مطالعات روانشناختی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء، دوره ۵، شماره ۱، صص ۹۴-۷۳.
- فراهانی، ابوالفضل. بدری آذرین، یعقوب. محمدی اقدام، الهام. (۱۳۹۱). ارتباط بین عوامل انگیزشی و تحلیل رفتگی شغلی دبیران تربیت بدنی شهر تبریز بر اساس مدل انگیزشی ERG. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، شماره ۱، صص ۳۸-۲۹.
- نوروزی سید حسینی، رسول. زردشتیان، شیرین. کوزه چیان، هاشم. احسانی، محمد. (۱۳۹۰). ارتباط درک رفتارهای رهبری مربیان با اهداف پیشرفت و رضایتمندی بسکتبالیست‌های زن نخبه ایران. همایش تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران.
- نوروزی سید حسینی، رسول. فتحی، حسن. صادقی بروجردی، سعید. (۱۳۹۱). اثر ادراک رفتارهای رهبری مربیان بر تعهد ورزشی، انگیزش پیشرفت و رضایتمندی جودوکاران لیگ برتر ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۱۶، صص ۲۰۶-۱۸۹.
- هومن، حیدرعلی. (۱۳۸۸). مدل یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم افزار لیزرل. چاپ سوم، تهران، انتشارات سمت، ص ۲۲.
- Andrew J. Dewar & Maria Kavussanu. (2011). "Achievement goals and emotions in golf: The mediating and moderating role of perceived performance", *Journal Psychology of Sport and Exercise*, Vol.12, PP:525-532.
- Banville, D & Desrosiers, P & Genet-Volet, Y. (2000). "Translating questionnaires and inventories using a cross-cultural translation technique", *Journal teaching in physical educ*, Vol.19, PP:374-87.
- Barbara, H. M & William, F. (2005). "Statistical methods for health care research". Lippincott Williams and Wilkins", A welters clawer company, PP:325-330.
- Burns, N & Grove. S. K. (1999). "Understanding Nursing Research", 2 nd Ed. Philadelphia. W. B. Saunders Company.
- Cindy H.P. Sit & Koenraad J. Lindner. (2005). "Motivational orientations in youth sport participation: Using Achievement Goal Theory and Reversal Theory", *Personality and Individual Differences*, Vol.38, PP:605-618.
- Duda, J. L & Olson, L. K & Templin, T. J. (1991). "The relationship of task and ego orientations to sportsmanship attitudes and the perceived legitimacy of injurious acts", *Research Quarterly for Exercise and Sport*, Vol.62, PP:79-87.
- Elliot, A. J. (2005). "A conceptual history of the achievement goal construct", In A. J. Elliot & C. S. Dweck (Eds.), *Handbook of competence and motivation* (PP:52-72). New York: Guilford Press.

- Hu, L & Bentler, P. M. (1999). "Cutoff criteria for fit indices in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives", *Structural Equation Modeling*, Vol.6, PP:1-55.
- James W. Adie & Joan L. Duda & Nikos Ntoumanis. (2010). "Achievement Goals, Competition Appraisals, and the Well- and Ill-Being of Elite Youth Soccer Players Over Two Competitive Seasons", *Journal of Sport & Exercise Psychology*, Vol.32, PP:555-579.
- Malte Schwinger & Elke Wild. (2012). "Prevalence, stability, and functionality of achievement goal profiles in mathematics from third to seventh grade", *Contemporary Educational Psychology*, Vol.37, PP:1-13.
- Papaioannou, A. G & Ampatzoglou, G & Kalogiannis, P & Sagovits, A. (2008). "Social Agents, Achievement Goals, Satisfaction and Academic Achievement in Youth Sport", *Psychology of Sport and Exercise*, Vol.9: PP:122-141.
- Pepijn, K.C., Van de Pol., Maria, Kavussanu., & Christopher, Ring. (2012). Goal orientations, perceived motivational climate, and motivational outcomes in football: A comparison between training and competition contexts. *Psychology of Sport and Exercise*, 13, 491-499.
- Pintrich, P. R & Schunk, D. H. (2002). "Motivation in education: Theory research, and applications", Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Riou François, Julie Boiché, Julie Doron, Ahmed-Jérôme Romain, Karine Corrion, Grégory Ninot, Fabienne d'Arripe-Longueville, & Christophe Gernigon. (2012). Development and Validation of the French Achievement Goals Questionnaire for Sport and Exercise (FAGQSE). *European Journal of Psychological Assessment*, Vol. 28(4):313–320.
- Roberts, G. C. (2001). "Advances in motivation in sport and exercise", Champaign, IL: Human Kinetics.
- Sean, P. Cumming & Ronald, E. Smith & Frank, L. Smoll & Martyn, Standage & Joel. R. Grossbard. (2008). "Development and validation of the Achievement Goal Scale for Youth Sports", *Psychology of Sport and Exercise*, Vol.9, PP:686-703.
- Smith, A. L & Balaguer, I & Duda, J. (2005). "Goal Orientation Profile Differences on Perceived Motivational Climate, Perceived Peer Relationships, and Motivation- Related Responses of Youth Athletes", *Journal of Sports Science*, Vol.24(12), PP:1315-1327.
- Van de Pol, P. K. C & Kavussanu, M. (2011). "Achievement goals and motivational responses in tennis: does the context matter"? *Psychology of Sport and Exercise*, Vol.12, PP:176-183.

Determining validity and reliability of Achievement Goals in Sport Questionnaire

Aboufazel Farahani¹, Ramin Iraj Noghondar^{2*}

(Received: 15 October 2014

Accepted: 02 September 2014)

Abstract

The aim of this study is to determine the validity and reliability of Achievement Goals in Sport Questionnaire. The statistical population of this study was physical Education students of Ferdowsi University in Mashhad (N=450) out of which 186 samples were selected randomly as the sample. Measurement Instrument was a questionnaire of 12-item used Achievement Goals (Riou et al, 2012) with four subscales (Mastery-Approach Goal, Performance-Approach Goal, Mastery-Avoidance Goal, Performance-Avoidance Goal). The pointing method of questions was based on Likert range five options (wrong completely=1 to True completely=5). Face and content validity of questionnaire were accepted after translation by sport management professors. Statistical methods were descriptive indexes for describing data, Cronbach's alpha for determining validity, analysis of an accepting factor test in order to examine differences of the averages the statistical software SPSS and LISREL was used. Analytical results showed ($\alpha=0.81$) reliability for Achievement Goals questionnaire. All questions had a significant relationship with their agent in reliability of Structure, the amount of relationship and T-value, and they could be a good predictor for their agent. $X^2/df=1.63$, RMSEA=0.066 indexes and RMR=0.057, GFI=0.92, AGFI=0.90, NFI=0.93 and CFI=0.97 also confirmed the goodness of models. The results among the relations of factors and the meaning of Achievement Goals showed that all factors could be a good predictor for the concept of Achievement Goals as well. Finally internal and external validity of Achievement Goals model were accepted.

Keywords:

Validity, Reliability, Achievement Goals, Athlete

1. Professor in Sport Management, Payame Noor University

2. Ph.D. candidate, Sport Management, Payame Noor University, (Corresponding Author)

Email: Ramin.iraji.65@gmail.com